XV. évfolyam. Czelldömölk, 1919. február 23. 8. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 16 korona, félévre 8 korona, negyedévre 4 korona.
Egyes szám ára darabonként 30 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Czelldömölkön, ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

Tőke és munka fogalma, fejlődése és viszonya.

Sok ilyen kifejezést hallunk vagy olvasunk mint pld. »a tőke kiuzsorázza a munkát«, »le a kapitalismussal«, »vesszen a tőke uralma«, stb. anélkül, hogy igen sokan gondolkoznának a felett, hogy tulajdonképen mi is az a tőke és az a munka, hogyan jöttek ezek egymással kapcsolatba.

Ha definiálni akarjuk a tőke fogalmát, azt körülbelül igy adhatjuk: a tőke nem más, mint anyagban vagy szellemben rejlő helyzeti energia-erő, a mely akár önmagában, akár valami hatással — mondjuk — munkával egy bizonyos eredményt tud létre hozni, a melyet nevezhetünk hozadéknak, gyümölcsnek, haszonnak-jövödelemnek, vagy keresetnek. Viszont a munka fogalmát ugy fejezhetjük ki, hogy a munka nem egyébb mint céltranyos erőkifejtés akár a tőke megszerzésére, akár a meglevő tőke átalakitására vagy gyarapitására. *Egyszóval a tőke is — a munka is: erőt jelent, a mely az ember megélhetését fentartását szolgálja.* Elsősorban tőke maga a nagy természet: föld, viz, levegő, növényzet, állatvilág, másodsorban tőke maga az ember, mint munkát kifejtő szervezet, harmadsorban tőke az emberi erőkifejtéssel — munkával létrehozott productum, de munkát végez maga a nagy természet is, mely nevel, bomlaszt, átalakit, egyesit.

Az ember, mint eszes lény, a természet adta tőkéket és a természet erőkifejtését birtokába vette és egyesitve saját erőkifejtésével — munkájával, létfentartására, megélhetésére felhasználja, tehát *a természet az ő élő és nyers anyagjaival és az ember a testi és szellemi erejével kiindulási pontja a tőkének és a munkának.* Az egyik ember birtokba vette a termő földet s lett földmives, másik az eszközt adó sziklákat, hegyeket s lett bányász, harmadik a vizet s lett halász, negyedik a vadállatokat s lett vadász. Ez a négy főfoglalkozás képezte alapját a különféle foglalkozásnak; illetve az abban kifejtett munkának.

Munkát fejt ki a földmives, mikor a földet feltöri s elültéti, hogy teremjen, a bányász, ki követ, sziklát repeszt, hogy eszközt szerezzen, a halász, aki valami módon halat fog, a vadász, aki megöli eleinten kezével a vadat, hogy élelmük legyen. A halásznak, vadásznak, földmivesnek eszköz kell, a földmivesnek, bányásznak hus, a vadásznak, halásznak termény és igy tovább, tehát egymás között felcserélik a szükséges dolgokat, a melyeket értékelnek. A földmives, bányász, halász, vadász eleinte maga készitette eszközeit, de idővel, egyesek kitüntek egy-egy bizonyos eszköz készitésében, akiket azután a többi megkért, hogy csináljon nekik is, addig megkeresik helyettük az élelmet, igy lettek az egyes iparosok, a kik ügyességükért tekintélyt, kiváltságot is szereztek.

A népek elszaporodva, a szükséglet mind nagyobb és nagyobb lett, ami egyes foglalkozási ágbelieket arra ösztönzött, hogy társuljanak — csoportosuljanak, hogy nagyobb erőt, több munkát tudjanak kifejteni s létesültek az ipari műhelyek, majd a gyárak.

Természetes dolog, hogy ezt megelőzte a letelepülés, vagyis a természet adta anyagok és erők birtokbavétele. Egy-egy népfaj hosszu vándorlások után megtalálva a neki tetszőhelyet, elfoglalta azt s magunk között felosztotta. A vezérek, vezetők, hirös és vitéz emberek többet kaptak, a tömeg lehetőleg egyenlésen, vagy képességéhez és erejéhez mérten, mig az erős népfajhoz hozzaszegődött s magukat szolgákul felajánlott gyengébb népfaj kevesel, vagy semmit, de megtalálták, megélhetésüket azok mellett, akihez szegődtek. A vezérek, vezetők, és hirös emberek és leszármazói voltak az első latifundium tulajdonosok, amelyek tehát elsősorban képezték a nagy tőkét, másodsorban jött az ipari és gyári tőke.

De kezdjük ujból előről a fejtegetést. Az ember kicsi korától fogva gyüjti az erőt, illetve a természet folyamata szerint erősödik, izmosodik, eszesedik, elemtén testben, később szellemben, ugy hogy a testi ereje és a szellemi tudása képes lesz munkát, erőt kifejteni s igy az ember, aki már dolgozik, egy tőkét képvisel, de a testi munkát mindenkor a szellemi tőke irányitja, tehát *minden anyagi tőke felett ott lebeg a szellemi tőke — a tudás fölénye,* mert ész nélkül meg legegyszerübb testi munkát sem lehet kifejteni. látjuk ezt a hülyéknél, idiotáknál. Hisz az természetes, hogy az ember nem a lábával vagy a kezével gondolkozik, hanem az eszével *s mielőtt valamit cselekszik, az eszében kiformálja azt.*

A földmives kezében az az eszköz, a mely mondjuk először egy faág vagy éles kő volt, képezte a tőkét, a mélylyel erőt fejtett ki, hogy feltörje a földet, hogy a természettől ellesett fejlődést, a magok ültetésével akarata s hatalma alá kényszeritse. A favágó kezében tőke az a fejsze, amely megkönyiti a fa kivágását és felaprozását. A halásznak tőkéje a háló, vadásznak a fegyver, de tőke az iparos kezében az az eszköz, amelylyel a hálót, a fegyvert és egyébb szükséges dolgokat előállitotta. Ha nézzük, mi hozta létre az ekét, fejszét, hálót, nyilat s egyéb létfentartási eszközöket, azt látjuk, hogy bizonyos anyagoknak emberi munkával való átformálása, vagyis a tőkét a munka hozza létre s a *természeti adományok a munka szolgálatában és a munka által válnak tőkévé.* Az emberi észfejlődése és művelődése, mindenkor a munka által létrehozott tőke minőségében nyilvánult meg.

Kő, bronz és vaskorszak, mind az eszközök, vagyis erőt adó, vagy kifejtő tőkék fokozatos fejlődését mutatják. Most már rávezetődünk arra is, hogy a tőke és eszköz fogalma tulajdonképen egy, mert a tőkét eszközül, az eszközt tőkéül használhatjuk s a cserekorszakban az vitte a főszerepet. A csere-bere képezte a kereskedelem alapját s annak fejlődése során rájöttek az emberek, hogy célszerübb a nehézkes cseretárgyak, eszközök, tőkék helyett, egy helyettesitő, könnyebben hordozható, eltehető eszközt: érmeket, pénzeket használni. Tehát a *pénz egy helyettesitő eszköz, a mely a tőkét és munkát értékileg is meghatározza* s ez által tőkét képvisel. Manapság hozzá vagyunk már szokva, hogy tőke alatt rendszerint pénzre, még pedig summa pénzre gondolunk, vagyis a *pénz a tőke idealizált alakja* s a munkáért, szükséglети dolgokért nem cseretárgyakat, hanem ennek pénzben kifejezett értékét adjuk.

Amint kezdetben az emberek a nyersanyagokat, illetőleg az azokból készült holmikat igyekeztek összehalmozni s az volt gazdag ember, akinek sok állatja, állatbőre, terménye, eszköze volt, ugy most a civilizált ember arra törekszik, hogy minél több pénzt szerezzen, a mivel bármikor hozzájuthasson szükségleteinek kielégitésére.

Az idők folyamán az egyes emberek akár szorgalom, akár erőszakos uton, akár szerencsével annyi tőkéhez, most már mondhatjuk, vagyonhoz jutottak, a melyek annyi jövedelmet, hasznot hoztak nekik, hogy a legszükségesebb megélhetésük gond és munka nélkül biztositva volt, figyelmük más irányba terelődött, amennyiben igyekeztek jobban élni, jobban ruházkodni, szebb házat épitetni stb. Ha valakinek sok almája van, nem a legrosszabbat eszi meg, hanem kikeresi a jobbakat, vagyis a *bőség magával hozza az izlés kifinomodását, a szép iránti fogékonyságot, tehát a művelődést.*

Térjünk azonban vissza azon soraimra, amelyben a latifundiumok keletkezését kezdettem fejtegetni, amely szerint elsősorban nagy tőkék a nagybirtokok, másodsorban az ipari-gyári tőkék, harmadsorban a kereskedelmi tőkék s negyedszer mindannyiukat szolgáló banktőkék. Az már bebizonyosodott tény, hogy a nagytőke — tehát elsősorban a legrégibb — vagyis a latifundiumok tulajdonosai a tulfinomodott érzékek és igények mellett nem szaporodtak, sőt nagy része kihalt s igy oldalági örökülések mellett még nagyobb birtokok, tőkék keletkeztek, mig a gyengébb népfaj megerősödött, kifejlődött s elszaporodott; ugy hogy végtére a *honszerző, elsősorban osztozkodott népfajok,* akik százezreket tettek ki egy-két ezred év előtt, *leolvadtak egy-egy nemzetnél tizezrekre,* mig a hozzászegődött, vagy leigazott és *szolga sorsban tartott emberek százezrei felszaporodtak milliókra.* A szegény néposztály szaporodása miután kezdetől fogva nagytőkék, vagyis a hatalmasok szolgálataban állottak, ugyancsak a nagytőkét erősitették munkaerejükkel, ugy hogy a nagytőkék lassanként képesek lettek várakat, városokat, kulturális intézményeket, templomokat, iskolákat, kórházakat, műutakat, vasutakat, gyárakat, nagyobb ipart és kereskedelmet létrehozni:

Az arány azonban folyton nagyobb lett s a népesség szaporodásával az ellentétek kirivóbbak. A nagytőkék nem fejtettek ki elég tevékeny éget a szegény néposztály emberies megélhetéséért, vagyis munkájukat nem értékelték a megfelelő módon, igy azután a tőke és a munka igen eltávolodott a kiindulási alaptól, amely ugyanis egy, t. i. az erő felhasználása a létfentartás érdekében. Mindenik

erőt képviselt, de addig, míg a munkások nem tömörültek, gyengék voltak a tőkével szemben, tehát a tőke kiuzsorázta a munkát. Ezzel rálépünk a szocializmus ösvényeire, a mely a munkát ujból egyenlősíteni akarja a tőkével.

Ez addig egészséges folyamat, míg nem a tönkretevésben nyilvánul meg, mert a tőke akarata sem volt a munka tönkretevése.

A természeles folyamatban a munka nagyra neveli a tőkét, a tőke kötelessége pedig a munkát ugy értékelni, hogy köztük meg legyen az egyensuly.

A tőkének és a munkának a viszonya nem lehet ellenséges, hanem kiegyenlitő, békés.

A socialismus szélső kinövései a természétes uton fejlődött rendszert visszafelé akarja erőszakos módon csinálni s végtére *egyenlő életmódu és jövedelmi embereket akar látni*, csak hogy ezt sohasem fogja jó módban, gazdagságban megérni, hanem *legfeljebb egyforma szegénységben*, mint volt kezdetben, mikor az emberek nomád pásztor életet éltek. Ugyanis a több ezer éves fejlődést máról holnapra megváltoztatni nem lehet, csak rombolni, pusztitani, mint Oroszországban s azután kezdhetik a fejlődést elölről, amikor is oda fognak évszázadok mulva kilyukadni, a hol voltak a rombolás előtt.

Mindenki nem lakhatik palotában, le kell rombolni; hogy senkinek se legyen; mindenki nem járhat kocsin, lovon, tehát el kell pusztitani; automobil se jut mindenkinek össze kell törni; szőnyeg, festmény, zongora, finom bútor, finom ruha sem jut mindenkinek, meg kell semmisiteni, szóval minden értéket és tárgyat, amelyeket általánositani nem lehet az emberek között, igy a müveltséget és tudományt is ki kell küszöbölni, mert csak azután beszélhetünk egyenlőségről olyan értelemben, ahogyan a kommunista elvektől megittasodott elem szeretné.

Tehát csak pusztitsuk el a tőkét, a mit ezred éves fejlődés hozott létre, lesz-e kedve akkor valakinek dolgozni?

Terelődjék a socialismus helyes mederbe, ugy mindnyájan örömmel socialisták leszünk, de nem lehetünk kommunisták; mert *mindent fel lehet osztani, de az észt, tudományt nem, azt csak tanulással vagyis szellemi munkával szerezhetjük meg.*

Andalits Lajos.

Holnap, hétfőn este

nagy farsangi bál

a Korona összes termeiben. Kezdete este 7 órakor.

Müsor: 7 órától 9 óráig farsangi cábaré lesz a mükedvelő ifjuság szives felléptével. 9 órakor társasvacsora zeneszó mellett. 10 órától reggelig tánc. — A táncrend ki lesz függesztve és két cigányvajda dirigál. Első fél időben Klaffl Mihály, a másodikban Benkő Zoltán.

Főrendezők: Kovács Károly és Németh Ottó. Rendezők: Póczik Károly, Vajay Sándor, Várallyay István, Koncz László, Ágoston Gyula, Klaffl József, Smedák Ferenc, Kreiner Pál, Horváth József, Recsny Lajos, Szarka Károly, Gersey Kálmán. — A zenét Sárközy Gábor teljes zenekara szolgáltatja.

Belépődij személyenkint 5 kor.

A jegy érvényes ugy az előadásra, mint a táncmulatságra is.

A hétfői farsangi kabaréban szerepelni fognak: Reich Nünci, Kovács Lenke, Koncz Gizi, Késy, Vajay, Koczor stb.

Az élet tövisei.

Az élet utjait bús magányban járom,
Hol marad, hol késik az én boldogságom?
Az én boldogságom, mint a fehér álom
Eltünik, szétfoszlik, hiába is várom!

Te szép, édes álom! Nem hiszek már neked,
Mint a délibábé, csalóka a képed,
Gyönyörü tájakat, festői vidéket
Varázsolsz elibém. Óh, ismerlek téged!

Tündérpalotákat vadrózsaligetben
Játszi, pajkos kezed oly könnyeden émel;
De ha közeledünk, semmi sem marad más
Romoknál... homoknál... Óh, milyen csalódás!

Az élet utjain, hogyha elindulunk,
Rózsákat sejtünk, azt mutat az utunk:
De hogy aztán mennyi, mennyi fájó tövist
Takarnak a rózsák... Nem tudjuk. Tán jobb is.

Sokszor nem is sejtünk, nem is látunk rózsát
S fájó tövis mégis szivünkön jár át,
Lassan mind ritkabbán akadunk rózsára,
Csak itt, ott hajol ki utunkra egy ága.

De a tövis mégis, mintha szaporodna...
Mintha egyre sürübb, egyre nagyobb volna,
Sőt az utunk mar-már járható is, nem is.
Akárhova nézünk, mindenhol csak tövis.

Ilyen az élete egynémely embernek:
Mig sokan boldogok, mulatnak, élveznek,
Vannak, kik szenvednek... s kiknek öröme is:
Csak a tövis... tövis, mindvégig csak tövis!

K. Karola.

HIREK.

Vármegyei közgyülés, vagyis inkább általános megyei értekezlet, amelyen dr. Obál Béla kormánybiztos álláspontjának nézeteit kifejtette, értekezletre hivta a főszolgabirákat, polgármestereket és a községek nemzeti tanácsainak elnökeit. A felszólalók sokan voltak. A kormánybiztosnak azon kijelentését, hogy az ipari cikkeket a lehetőséghez képest egyenlegesen fogják szétosztani, nagy tetszéssel fogadták. Somogyi Aladár főszolgabirának is részt vett ezen nagyszabásu értekezleten és kifejtette, hogy a czelldömölki járás összes ipari munkásaira is legyen figyelme a kormánynak. Illetékes körök törekedni is fognak, hogy ezen a téren minden körülmények között Somogyi Aladár főbiró szociális lépéseit támogassák.

Megalakult a Nővédelmi hivatal. Balázs Benedikta czelldömölki előadásainak meg lett a gyakorlati eredménye. A hölgyek megalakitották a Nővédelmi hivatalt, melynek célja tisztán szociális és karitativ munka. A hivatal helyisége a r. k. fiuiskola alsó terme, hivatalos órái szerdán és vasárnap délután 3—5-ig. A Nővédelmi hivatal felfogja karolni a helybeli szegényügyet, anya- és csecsemővédelmet, állásközvetitést és minden irányu jótékonykodást. Ilyen ügyekben a hivatalos órák alatt lehet a hivatalt megkeresni. Ugyancsak a hivatalos órák alatt lehet beiratkozni a szociális Missziótársulat helyi csoportjába.

Köszönetgyilvánitás. A Vasutas Szövetség helyi csoportja a f. hó 15-én tartott táncmulatság jövedelméből a község szegényalapja javára 216 K. 10 fillért adományozott. Az előljáróság nevében ez uton nyilvánitom köszönetemet a rendezőség adományáért: Simon Sándor biró.

Halálozás. Csuba Lászlóné, a czelldömölki járásbiróság alkalmazottjának felesége hirtelen halál következtében eltávozott az élők sorából. Temetése tegnap délután volt nagy részvét mellett.

Balázs Benedikta, a szociális Missziótársulat kiünő tagja, mult vasárnap tartotta meg előadásait óriási érdeklődés mellett. Először a leányoknak beszélt praktikus dolgokról, kedves, csevegő módorban. Utánna az asszonyokhoz szólt a jelen alakulás legfontosabb problémáiról. Szavai gyujtó hatással voltak, igazságával mindenkit meggyőzött.

Szén a lakosságnak. A sághegyi bazaltbánya igazgatója Lázár Ferenc, nemes és humánus intézkedésével érdemben tüntette fel melegszivüségét, amennyiben 6 vaggon szén jött a bányaüzem részére és azt Lázár igazgató a széninségben szenvedő lakosság között felosztotta és ezen mennyiségből 25 métermázsát a szegény lakosságnak teljesen dijtalanul adott. Most igazán apropo érkezett a szén és Lázár igazgató szociális intézkedése általánosságban megelégedést keltett.

A Hangya szövetkezet alakuló közgyülése mult szombaton volt. A nagyszámu részvényjegyző élénk érdeklődéssel vett részt a közgyülésen, melyet dr. Kühár Fióris nyitott meg. Az eddig elért részvényjegyzés alapján állithatta, hogy a szövetkezet megalakitása életszükséglet a fogyasztó közönségre. A gyülés elnökévé dr. Plemits Ferencet választották, aki felolvasta az alapszabályokat, melyeket a közgyülés alkalmas módositásokkal elfogadott. Az igazgatóságba beválasztották Raffel Pál elnök, Hubert Samu, id. Reich Imre, Patyi Jónás, Zathureczky Márton és Röh Pál polgártársainkat. A Hangya folytatja a részvényjegyzéseket, mely eddig is meglepően nagy eredményt ért el.

Előléptetés. A köztársaság elnöke Ökös Lajos ostffyasszonyfai másodosztályu csendőr őrmestert első osztályu őrmesterré léptette elő.

A czelldömölki járási hadigondozó bizottság és a czelldömölki járási hadirokkantak segély alapját kezelő bizottság f. évi március hó 6-án délelőtt 10 órakor Czelldömölk városháza tanácstermében együttes közgyülést tart. A közgyülés tárgyai: 1. Elnöki jelentés a hadirokkantak segélyalapjáról és a hadiarvák és özvegyek részére befolyt adományokról. 2. Számvizsgálók kiküldése. 3. A begyült összegek miképen leendő felosztásának elhatározásáról. 4. Inditványok.

Butorozott szobát keres a helybeli Nemzetőrség parancsnoka. Kéri, hogy az illető szobatulajdonosok, akiknél szoba kiadó, szerkesztőségben ezt bejelenteni sziveskedjenek.

Olcsó cikkek várhatók Amerikából. Hivatalos jelentések szerint a newyorki és chicagói kereskedelmi kamarák felszólitották a kormányt, hogy a kész ruhák és cipők nagy tömegére vonatkozólag eddig fönnállott háborus zárlatot haladéktalanul szüntesse meg és ezeket az árukat Európába kivinni engedje. Amerikában jelenleg ruhában és cipőben nagy tultermelés van és ugy számitanak, hogy az amerikai kész ruha osztrák valuta szerint körülbelül 250 koronába, a cipő körülbelül 80 koronába fog kerülni Bécsben, elsőrangu árut értve.

A Piros bugyelláris előadása telt ház előtt folyt le tegnap este a Koronában. Ma este is nagy ház igérkezik annál is inkább, mert ma este Sárközy Gábor muzsikája csendül meg a teremben.

Farsang. A czelldömölki máv. mozdonyfütők és vontatási munkások március 1-én a Korona-szálloda nagytermében a máv. fütőotthon, a magyar Vasutas Szövetség és a czelldömölki hadiárvák javára zártkörü táncmulatságot rendeznek. Belépődij személyenkint 4 K, családjegy 7 K. Kezdete este 8 órakor.

A kemenesmihályfai földmunkások és kisgazdák jövő vasárnap délután 4 órai kezdettel Kemenesmihályfán, Krausz Samu vendéglőjében a hadiárvák, özvegyek és a helyi csoport könyvtára javára táncmulatságot rendeznek. Belépődij személyenkint 3 K.

Körorvos választás. Ma délután fél 3 órakor volt a lemondás folytán megüresedett czelldömölkvidéki körorvosi állás betöltése, melyre egyhangulag dr. Seregély Pál h. orvos választatott meg.

Magyargencsi körorvos választás. F. hó 20-án került betöltésre a magyargencsi körorvosi állás, melyre egyhangulag dr. Szentpétery Kálmán szentelekí körorvos választatott meg, nevezett azonnal elfoglalta uj állását.

Elcserélt kabát. Mult szombaton a Griff-szálloda termeiben megtartott vasuti bál ruhatárából valaki tévedésből elcserélt egy fekete téli kabátot, melyen a belső zseb felett W. J. himzett monogramm van, a zsebben pedig kulcsok voltak. Helyette maradt a ruhatárban egy másik téli kabát. Mivel tudva van, hogy csakis tévedésből cserélődhetett el ezen szükséges ruhadarab, a kabát tulajdonosa kéri a másik kabát ellenében kicserélését a vasuti forgalmi irodában.

A részegeskedés büntetése. A hivatalos lap közli a szeszes italok mértéktelen fogyasztásának megtiltásáról szóló népförvényt. Ennek leglényegesebb rendelkezése, hogy a szeszes italok kiszolgáltatása tekintetében a belügyminiszter a kereskedelmi minjszterrel egyetértően korlátozó vagy eltiltó rendelkezéseket tehet és aki ezt kijátsza, az kihágás miatt hat hónapig terjedő elzárással és 2000 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sujtható. Ha a tettes kihágás miatt már többször volt büntetve, a büntetése három hónaptól egy évig terjedhető elzárás és 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetés lesz. Ilyen esetben azt az elitéltet, aki szeszes ital kiszolgáltatásával iparszerűen foglalkozik, üzlete folytatásától hat hónaptól két évig terjedő időre el kell tiltani. Aki a kibocsátandó rendelet megszegésével szeszes italt vásárol vagy fogyaszt, kihágás miatt 500 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sujtható. Aki nyilvános helyen ittas állapotban jelenik meg, vagy ott leittasodik, kihágást követ el és büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 1000 koronáig terjedhető pénzbüntetés. Aki mást szándékosan lerészegít, ugyanilyen büntetésben részesül, hat hónapig terjedhető elzárást és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetést kell alkalmazni, ha e cselekményt korcsmában vagy más nyilvános helyen, ha nőn vagy életének 18 évét be nem töltött kiskoru egyénen követték el; 3 hónaptól egy évig terjedhető elzárást és 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetést kap az, aki e cselekményt üzlete folytatásától hat hótól két évig terjedő időre is el kell tiltani. A törvényben jelzett rendelet értesülésünk szerint legközelebb megjelenik.

»Magyarország.« Forradalmian friss, szenzációsan uj tartalommal jelenik meg, estéről-estére a főváros legnagyobb estilapja a Magyarország. Az összes budapesti esti lapoknak ezt a legtekintélyesebbjét uj redakció vette át, melynek tagjai közt ott vannak a magyar irói publicisztikai és hirlapiró világ legértékesebb nevei. Molnár Ferenc, aki már közel tiz év óta nem vállalt napilapnál munkát, főmunkatársa lett a Magyarországnak, melynek minden egyes számán megérzik az ő keze nyoma. Bródy Sándor tárcákat, vezércikkeket és szépmüvészeti kritikákat ir a Magyarországba, melynek uj regénye nem kisebb embert vall szerzőjéül, mint Heltai Jenőt, Lakatos László vezércikkeket, tárcákat és riportokat, Jób Dániel szinházi kritikákat és tudositásokat ir a Magyarországba, ahol a Nemzeti Szinházi kritikusi tisztet Osváth Jenő vállalta. Szenes Béla humoreszkjei, Komáromi János tárcái, Vészi Margit tudósitásai teszik érdekessé, megbizhatóvá a Magyarországot. Somory Dezső, Lengyel Menyhért és Szomaházy István állandó tárca és cikkirókként sorakoznak a belső munkatársak kiváló gárdájához, amelyhez hasonlóval egyetlen magyar napilap sem dicsekedhetett még. Berlinben, Svájcban és Svédországban külön tudósitói, Bécsben pedig külön szerkesztősége van a Magyarországnak, amely igy olyan hiranyaggal rendelkezik, hogy a lap bármely reggeli lap olvasását fölöslegessé teszi. Érdekes, eredeti, igaz minden sora a Magyarországnak, amely Magyar Elek szerkesztésében jelenik meg és amelynek adminisztrálását a leghatalmasabb és legnépszerübb magyar lapvállalat Az Est, valóban amerikai méretü és pontosságu kiadóhivatala vette, mint testvérlapot kezelésbe.

Egy hosszu, kék posztóval behuzott

téli bunda

azonnal eladó. Cim megtudható szerkesztőségünkben.

328/1919. szám.

Árverési hirdetmény.

Kemenessömjén község elöljárósága közhirré teszi, hogy a közbirtokosságnak mintegy 1200 kat. hold kiterjedésü ingatlan területén gyakorolható

vadászati jog

1919. február 1-én kezdődő egymásután következő 6 évre Kemenessömjénben a községbiró házánál 1919. évi március 15-én délután 3 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet igérőnek bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 400 korona.

Feltételek Czelldömölkön a körjegyzői irodában megtudhatók.

Kemenessömjén, 1919. február 15.

Rákosi Jenő körjegyző. **Kemendi Sándor** községbiró.

DEUTSCH MOR

rőföskereskedő Czelldömölk,

(r. k. fiuiskola épület.)

Elfogadok mindenféle selyem, szövet, vászon és kész férfi- és női ruhák festését és mosókelmék mintázását, melyek néhány héten belül a n. é. közönség legteljesebb megelégedésére jutányos áron elkészittetnek.

Elsőrendü ruhafesték

minden szinben kapható

Lilienthal Fülöp üzletében Czelldömölk, Fő-tér 2.

Egy csomag festékkel 2 méter vékonyabb, vagy 1 méter vastagabb kelme sikeresen megfésthető.

Elismert pontos kiszolgálás.

Hirdetmény.

A Marczalvölgyi Vizitársulat a vasmegyei mellékcsatorna Marczaltő—Mersevát szakaszán 25·8 km. hosszban, circa 33.000 m³-nyi, veszprémmegyei mellékcsatorna Mihályháza—Nagypirit szakaszán 21·7 km. hosszban circa 26.000 m³-nyi **csatorna tisztogatási munkálatokat vett tervbe.**

Kiásási mélység átlaga 0·6 m., fenékszélesség 2·00—2·50 m. Anyagkiemelési magasság átlaga 1·5 m.

Tisztogatási tervek naponta délelőtt a társulat irodájában megtekinthetők.

Előirányzat 180.000 K. Bánatpénz az előirányzott összeg 5%-a.

Felszólitom a vállalkozókat, illetve vállalkozó csoportokat, hogy ajánlataikat **1919. évi március hó 15-ig adják be.**

Czelldömölk, 1919. február 22.

Papp, igazg.-mérnök.

A vasut mellett

HÁZHELYEK

azonnal eladók.

Bővebb értesités nyerhető lapunk kiadóhivatalában.

Muszáj nevetni!

UJVÁRI TELEFONÁL

a cime annak a legujabb tréfás, kétoldalu hanglemeznek, melyet **UJVÁRI,** a közkedvelt magyar éneklő komikus a Télikertből ad elő. Hogy ez a kiváló

népszerü komikus

az ő csodás tehetségével milyen elsőrangu produkál, azt a most megjelent lemezen a legfényesebben igazolja. E lemez

pénzért nem kapható,

hanem csupán hat darab használt, lejátszott lemez ellenében, kizárólagos joggal

WAGNER

„Hangszernagyárnál"-nál

Budapest, József-k. 15. Fiók: IX. Ráday-u. 18.

Telefon: József 35—92.

Beszélőgépek 200 koronától 1000 koronáig.

Fényképes dalszöveges lemez- és hangszerárjegyzék ingyen!

MEGHIVÁS.

A Kemenesaljai Takarékpénztár Részvénytársaság t. részvényesei

1919. március hó 9-én délután 3 órakor Czelldömölkön, a tkpénztár saját házában levő üzlethelyiségében tartandó

XXIX. évi rendes közgyülésére

tiszteletteli meghivatnak.

NAPIREND:

1. Ülési elnök és 3 jegyzőkönyv hitelesitő választása.
2. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések tárgyalása.
3. Az 1918. évre vonatkozó számadások s mérleg előterjesztése, nyeremény felosztása és a felmentvény megadása.
4. 5 felügyelő-bizottsági tag választása három évre.

Czelldömölk, 1919. évi február hó 9-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Az alapszabályok 41. §-a értelmében a felügyelő-bizottság által megvizsgált s elfogadott mérleg az intézet helyiségében felfüggesztetett és a t. részvényesek által betekinthető. Az alapszabályok 33. § a értelmében szavazatra minden részvényes jogositott, azonban csak akkor, ha azon részvény, melynek alapján szavazati jogát gyakorolni kivánja, a még le nem járt szelvényekkel ellátva a közgyülést megelőző nap déli 12 óráig az intézet pénztáránál, vagy a szavazás megkezdése előtt a közgyülés elnökénél letétetett vagy ha a részvény az intézetnel tiszti óvadékul, vagy megőrzés végett már korábban letétbe helyeztetett. Megjegyezzük, hogy az 1918. év folyamán kibocsátott uj részvények technikai okokból nem készülhetvén el, ezen uj részvények helyett teljes részvényesi jogokkal az ideiglenes elismervények tendők le. — Osztalék szelvényeink 1919. március 31-től kezdve a hivatalos órák alatt beváltatnak: Budapesten: a Pénzintézeti központnál, Szombathelyen: a Szombathelyi Takarékpénztárnál, Czelldömölkön: Intézetünk pénztáránál.

Tartozik. **Mérleg-számla 1918. december 31.** **Követel.**

VAGYON	korona	fillér	korona	fillér	TEHER	korona	fillér	korona	fillér
Készpénz készlet			39649	03	Alaptőke			240000	—
Követelés a O. M. B-nai és postatkp.	78834	36			Tartalékalap			176117	—
Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	211602	62	290436	98	Adótartalék			2000	—
Értékpapirok			1533185	50	Nyugdijalap			22000	—
Váltók			1074805	78	Takarékbetétek könyvecskékre	3546279	82		
Folyószámla-adósok			442079	42	» folyószámlákra	279566	11		
Jelzálog kölcsönök			925068	—	Kisegitő egyleti betétek	13104	—	3838949	93
Intézeti ház			30000	—	Engedményezett jelzálog kölcsönök			3000	—
Berendezés			50	—	Fel nem vett osztalék			640	—
Átmeneti tételek, hatr. kamatok			33670	44	Átmeneti tételek, előre befolyt kam.			42386	38
					Tiszta jövedelem			44451	84
			4369545	15				4369545	15

Tartozik. **Nyereség és veszteség számla 1918. december 31.** **Követel.**

VESZTESÉG					NYERESÉG				
Takarékbetétek kamata	107329	87			Nyereség áthozat			1713	05
Folyószámla betétek kamata	6604	22	113934	09	Kamat jövedelmek			203864	75
Betéti kamat adó			11393	41	Dijak és jutalékok			4395	47
Adók és illetékek			9785	39	Intézeti ház jövedelme			1930	88
Igazgatási költségek			3349	—					
Tisztviselők és szolga fiz. és lakbér			12278	—					
» » drágasági pótléka			5120	—					
Engedményezett jelz. kölcsön kamata			75	—					
Kezelési költségek és irodabér			9621	42					
Adományok			1896	—					
Tiszta jövedelem			44451	84					
			211904	15				211904	15

Huchthausen Ede sk., ügyvezető igazgató

Czelldömölk, 1919. évi december hó 31-én.

Szálay József sk., pénztáros.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Takách Márton sk. h. elnök. **Dr. Borsics Béla** sk. **Balassa István** sk. **Dr. Bisiczky András** sk. **Böjtös János** sk.

Dr Esső Imre sk. **Günsberger Ignác** sk. **Prinz Ferenc** sk. **Somogyi Aladár** sk. **Szabó Péter** sk.

Ezen mérleg, nyereség és veszteség számlát átvizsgáltuk és minden tételében helyesnek találtuk.

Czelldömölk, 1919. évi február hó 9-én.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Göttmann Bódog sk. elnök. **Gallert Lajos** sk. **Katona József** sk. **Lóránth Gyula** sk.

Nyomatott Dinkgreve Sándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Czelldömölk.